

ГЕНДЕРНО-РОЛЬОВИЙ КОНФЛІКТ У ЖІНОК: РОЛЬОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ, БАЛАНС ТА РОЗПОДІЛ РОЛЕЙ

Касьян А. І.

*аспірантка кафедри психології
Запорізький національний університет
вул. Жуковського, 66, Запоріжжя, Україна
orcid.org/0000-0003-2805-8610
anzhelakasian@gmail.com*

Ключові слова: *рольова компетентність особистості, рольова гнучкість, рольова глибина, розподіл ролей, сімейні ролі, баланс «робота – життя».*

Специфіка рольової компетентності, структури та змісту ролей сучасної жінки, тих гендерно-рольових конфліктів, з якими стикаються жінки в актуальній повсякденній реальності, пов'язаною із розширенням рольового репертуару особистості, трансформацією ролей, – є важливими для вивчення – це стосується як рольового розподілу у сім'ї, так і можливості розподілити свій час між роботою та іншими сферами життя для жінок, які працюють і при цьому мають родину і дітей. У статті представлені результати емпіричного дослідження (n=204) рольової компетентності жінок, її взаємозв'язку із розподілом ролей у сім'ї та балансом «робота – життя». Метою статті є аналіз та обґрунтування результатів емпіричного дослідження взаємозв'язку рольової компетентності жінок із балансом «робота – життя» та ідеальними (бажаними) уявленнями про розподіл ролей у сім'ї. Гіпотеза емпіричної частини дослідження полягала у припущенні про те, що жінки відчувають гендерно-рольовий конфлікт, пов'язаний із стереотипним розподілом ролей, розбалансованістю «робота – життя» та низьким рівнем рольової компетентності. Дослідження показало, що в рольовому репертуарі рольова гнучкість більше пов'язана із загальним показником рольової компетентності, ніж рольова глибина. Розподіл ролей у сім'ї, на думку жінок, повинен в окремих сферах бути спільним для дружини і чоловіка (організація розваг, роль господаря / господині, сексуального партнера, організацію сімейної субкультури); належати чоловікові (матеріальне забезпечення сім'ї) або дружині (виховання дітей, емоційний клімат), що відповідає стереотипному традиційному розподілу ролей. Баланс між роботою та іншими сферами життя, можливість гармонійно розподіляти свій час у цілому знаходиться на рівні вище середнього, особливо у соціальних контактах. Однак має високий рівень балансу навантаження, який відповідає за можливість розподіляти час між різними сферами життя. Рольова компетентність пов'язана в окремих моментах як із розподілом ролей у сім'ї, так і з балансом «робота – життя», що частково підтверджує висунуту нами гіпотезу. Також у показниках рольової компетентності, розподілу ролей у сім'ї, балансі «робота – життя» були знайдені окремі статистичні відмінності за віком, рівнем освіти, сімейним статусом та кількістю дітей або їх наявністю.

GENDER-ROLE CONFLICT IN WOMEN: ROLE COMPETENCE, BALANCE, ROLE DISTRIBUTION

Kasyan A. I.

*Postgraduate Student at the Department of Psychology
Zaporizhzhia National University
Zhukovskogo str., 66, Zaporizhzhia, Ukraine
orcid.org/0000-0003-2805-8610
anzhelakasian@gmail.com*

Key words: *role competence of the individual, role flexibility, role depth, distribution of roles, family roles, work-life balance.*

The specifics of role competence, structure and content of roles of women, those gender-role conflicts that women face in the current everyday reality associated with expanding the role repertoire of the individual, the transformation of roles are important to study – this applies to the role distribution in the family and opportunities to divide their time between work and other areas of life for women, who work and have a family and children. The article is devoted to the results of empirical research (n = 204) of women's role competence, its relationship with individual and typological personality traits. The hypothesis of the empirical part of the study was the following: women experience gender-role conflict, which associated with stereotyped roles, work-life imbalances, and low levels of role competence. The study of women's role competency showed that role-playing competence is on the average level, but almost 20% of female are less competent, have poor role repertoire and knowledge of their roles and skills in using them. Role flexibility and sensitivity are also generally at an average level, as well as the role of role depth and role-playing skills, with almost 20% of women having a low level of these role-playing skills. The results of the study have showed that among the competency components, role flexibility is more related to a common indicator than role depth. Both parameters characterize different attributes of role competence, which may be opposite. The two scales of role competence do not have a statistically significant relationship, and therefore probably characterize different competence peculiarities. The division of family roles, according to women's opinion, should be common to the wife and husband in certain areas (organization of entertainment, the role of host / hostess, sexual partner, organization of family subculture); belong to a husband (family material support) or a wife (raising children, emotional climate), which corresponds to the stereotypical traditional division of roles. The balance between work and other spheres of life, the ability to harmoniously distribute their time, is generally above average, especially in social contacts. Role competence is related at times to both the distribution of roles in the family and the work-life balance, which partially confirms our hypothesis. Also in the indicators of role competence, distribution of roles in the family, work-life balance, some statistical differences were found on age, level of education, marital status and number of children or their presence.

Постановка проблеми. Сьогодні, на наш погляд, особливої уваги потребують рольової трансформації жінок, які пов'язані з розширенням кола їхньої взаємодії, все більшим зануренням у соціальне та професійне життя, психологічними трансформаціями жіночої ідентичності у бік більшої андрогінності, множинності рольового репертуару та, відповідно, високою напру-

гою у виконанні ролей, зіткненні сучасних змін із традиційними та стереотипними очікуваннями від жінок, якими повниться суспільна свідомість та за якими пильно спостерігає гендерний соціальний контроль. При цьому, на наш погляд, специфіка рольової компетентності, структури та змісту ролей сучасної жінки, тих гендерно-рольових конфліктів, з якими стикаються жінки в

актуальній повсякденній реальності, пов'язаною із розширенням рольового репертуару особистості, трансформації ролей – це стосується як рольового розподілу у сім'ї, так і можливості розподілити свій час між роботою та іншими сферами життя для жінок, які працюють і при цьому мають родину і дітей.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Більшість досліджень рольової компетентності, які здійснені вітчизняними дослідниками, ґрунтуються на підході П.П. Горностає [4]. Г.М. Андрєєва вказує на фактори, що впливають на сприйняття і виконання індивідом тієї чи іншої ролі: знання ролі, або уявлення про права та обов'язки, пов'язані з цією роллю, тобто когнітивний аспект; значущість виконуваної ролі, тобто емоційний аспект; вміння виконувати дану роль, тобто поведінковий аспект; здатність рефлексувати свою рольову поведінку [2]. В.В. Москаленко визначає систему соціальних ролей особистості через її культурну навантаженість і вважає соціальні ролі культурними феноменами [6]; у роботах Т.М. Титаренко представлено вивчення формування ролі відповідно до особистісної ідентичності та через переживання життєвої кризи, [7], Л.Г. Чорна вивчає локалізацію рольової ідентичності серед інших видів ідентичності особистості [10]. Дослідження ролей в професійному контексті представлені у роботах В.В. Горбунової, в яких розкритий ціннісно-рольовий підхід до формування команд [3]; М.Г. Ткалич досліджує реалізацію гендерних ролей у гендерній взаємодії персоналу та у пошуках балансу «робота – життя» [8]. Проблеми розподілу ролей у сім'ї представлені у роботах Альшиної [1]. Сьогодні також дослідники часто зосереджують свою увагу на вивченні рольових конфліктів особистості в різних ситуаціях та сферах життєдіяльності (Yang X, 2017) [15], зміні гендерних ролей та установок і їх впливу на благополуччя людини (Sweeting et al., 2014) [14]. Окрема увага приділяється множинності ролей жінок та рольової напруги, яка з нею пов'язана (Spurlock, 1995) [13].

Мета статті – аналіз та обґрунтування результатів емпіричного дослідження взаємозв'язку рольової компетентності жінок із балансом «робота – життя» та ідеальними (бажаними) уявленнями про розподіл ролей у сім'ї.

Методика та організація дослідження: загальна кількість досліджуваних – 204 жінки,

оскільки дослідження присвячене рольовій компетентності жінок (більшістю репродуктивного віку); вік досліджуваних від 18 до 54 років ($M=35$, $SD=9$). 66% респонденток мають вищу освіту, професійно-технічну – 20.7%, 13.3% – середню. За сімейним статусом 23.2% незаміжні, 57.1% – заміжні, 19.2% – розлучені. Не мають дітей 33.5%, одну дитину мають 40.9%, двох – 22.2%, трьох і більше – 3.4%.

На цьому етапі в дослідженні використані «Опитувальник рольової компетентності» (Горностає, 2007), який дозволяє визначити рівні двох з чотирьох показників рольової компетентності: рольової гнучкості та рольової глибини [4]; опитувальник «Баланс робота – життя» М.Г. Ткалич [9], який має 4 шкали: відсутність балансу навантаження; планування робочого часу та його змісту; складність професійних завдань; соціальні контакти. Опитувальник розподілу ролей у родині Ю.С. Альшиної та ін. [1], яка визначає сім сфер розподілу ролей: виховання дітей, емоційний клімат, матеріальне забезпечення, організація розваг, роль господаря / господині, сексуальний партнер, організація сімейної субкультури.

Виклад основного матеріалу дослідження. Гіпотеза емпіричної частини дослідження полягала у припущенні про те, що жінки відчувають гендерно-рольовий конфлікт, пов'язаний із стереотипним розподілом ролей, розбалансованістю «робота – життя» та низьким рівнем рольової компетентності.

Дослідження *рольової компетентності* жінок показало, що в середньому вона дорівнює 18.37 балів з 32. Рольова гнучкість та чуттєвість також знаходяться в цілому на середньому рівні, те саме стосується і рольової глибини та здатності до рольових переживань (таблиця 1).

Якщо подивитися на відсотковий розподіл, то жінок з високим рівнем рольової гнучкості більше (16.7%), ніж жінок з відповідним рівнем рольової глибини (13.3%). Отже, достатньо невелика кількість жінок має вміння та здібності вирішувати життєві проблеми, пов'язані із рольовою поведінкою, вона включає здібність оперативно використовувати свої психологічні ролі, бути суб'єктом цих ролей, включати ці ролі у процес власної життєдіяльності, мати можливості для рольової самореалізації особистості (Горностає, 2007) [4]. Більшість респонденток має або середній, або низький рівень, що можна розуміти як рольову

Таблиця 1

Рольова компетентність жінок (у %)			
	Низький рівень	Середній рівень	Високий рівень
Рольова гнучкість	18.9	64.4	16.7
Рольова глибина	17.8	68.9	13.3

недостатність або дефіцит (Лейтц, 2007) [5]. Особливо це стосується майже 20% жінок, які мають низькі рівні рольової гнучкості та глибини. Це може призводити до збіднення рольового репертуару, проблем у міжособистісній взаємодії, гендерно-рольових конфліктів.

Дослідження уявлень про бажаний розподіл ролей у сім'ї рахувалося таким чином: відповідно до методики: від 3 до 6 балів – за це відповідає чоловік, 7-8 балів – відповідають разом, 9-12 балів – відповідає дружина. Результати дослідження та кореляційна матриця за методикою представлені у таблиці 2 (показані лише значимі зв'язки).

Отже, за результатами, організація розваг, роль господаря та господині, відповідальність за сексуальне життя та організацію сімейної субкультури, на думку досліджуваних, належать як чоловіку, так і дружині, і вони відповідають за ці сфери разом. Чоловік персонально відповідає за матеріальне забезпечення родини (гроші), а жінка – за виховання дітей та емоційний клімат у родині, що є традиційним та стереотипним уявленням про розподіл ролей у сім'ї, які до цих пір ще не змінилися [12]. При цьому зазначимо, що опитані за методикою лише жінки, які зазвичай демонструють більш егалітарні уявлення, ніж чоловіки [9; 12], тому можемо припустити, що чоловіки бачили б цей розподіл ще більш традиційним.

Кореляційна матриця показала, що найбільше пов'язані між собою матеріальне забезпечення (гроші) та організація сімейної субкультури, яка також пов'язана з організацією розваг та роллю господаря / господині. З розвагами також пов'язаний клімат в сім'ї. Найменше зв'язків (і вони слабкі) знайдено зі сферою виховання дітей та сексуального партнерства – отже, ці сфери в цілому незалежні від інших, при цьому пов'язані між собою.

Розподіл ролей у сім'ї майже не пов'язаний із рольовою компетентністю: слабкий зв'язок на рівні тенденції знайдений лише за шкалою «рольова глибина» із вихованням дітей ($r = 0.18$, $p < 0.05$) та матеріальним забезпеченням сім'ї

($r = 0.16$, $p < 0.05$). Всі інші параметри не мають зв'язків із рольовою глибиною, а рольова гнучкість загалом не пов'язана із розподілом ролей у сім'ї.

При цьому соціально-демографічні відмінності були знайдені в більшій кількості. Розподіл ролей у сім'ї має свої вікові відмінності: вік пов'язаний із матеріальним забезпеченням ($r = 0.31$, $p < 0.01$) та з організацією розваг ($r = 0.19$, $p < 0.01$). Сімейний статус жінок також пов'язаний із матеріальним забезпеченням ($r = 0.28$, $p < 0.01$) та організацією розваг ($r = 0.18$, $p < 0.05$). Наявність та кількість дітей зворотно корелює із сексом ($r = -0.24$, $p < 0.01$) та прямо із організацією розваг ($r = 0.27$, $p < 0.01$), і на рівні тенденції із матеріальним забезпеченням ($r = 0.16$, $p < 0.05$) та організацією субкультури ($r = 0.14$, $p < 0.05$).

Ще одним параметром рольового розподілу було дослідження балансу «робота – життя» (таблиця 3). До основних складових частин балансу «робота – життя» належать: баланс навантаження (оптимальна кількість робочих годин, можливість відокремити роботу від вільного часу, взяти відпустку, не думати про роботу весь час); часовий баланс (рівномірний розподіл часу між роботою та іншими сферами життя особистості); планування робочого часу та його змісту (вплив на зміст своєї роботи, можливості вільного планування робочого графіку); складність робочих завдань (цікавість, складність завдань, оптимальна кількість завдань, проблем для розв'язання); баланс середовища (рівноцінні психологічні зусилля, спрямовані на вирішення робочих і сімейних, особистісних завдань); соціальні контакти (дружні стосунки з колегами, підтримка керівника, відсутність відчуття самотності, задоволеність потреби в соціальних контактах на роботі); баланс задоволення (однакове задоволення від виконання професійних і сімейних, міжособистісних ролей) [8].

Отже, загальний рівень балансу «робота – життя» у жінок у цілому вище середнього. Це стосується усіх параметрів, але особливо соціальних контактів, які мають найбільш збалансований

Таблиця 2

Розподіл ролей у сім'ї: кореляційна матриця

	Середні	Діти	Клімат	Гроші	Розваги	Господар	Секс	Культура
Діти	9.1	1	0.16*				-0.21**	
Клімат	9.1	0.16*	1		0.28**	0.23**		0.19**
Гроші	5.9			1	0.15*	0.16*	-0.18*	0.36**
Розваги	8.6		0.28**	0.15*	1	0.29**		0.26**
Господар	8.2		0.23**	0.16*	0.29**	1		0.27**
Секс	7.0	-0.21**		-0.18*			1	
Культура	7.7		0.19**	0.36**	0.26**	0.27**		1

** $p < 0.01$; * $p < 0.05$

Кореляційна матриця балансу «робота – життя»

	Середні (у стенах)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Загальний рівень балансу (1)	6.9	1	0.40**	0.63**	0.47**	0.70**
Баланс навантаження (2)	7.1	0.40**	1	-0.18*	-0.22**	-0.15*
Планування робочого часу (3)	6.8	0.63**	-0.18*	1	0.24**	0.53**
Складність робочих завдань (4)	6.3	0.47**	-0.22**	0.24**	1	0.24**
Соціальні контакти (5)	7.3	0.70**	-0.15**	0.53**	0.24**	1

** $p < 0.01$; * $p < 0.05$

рівень. І саме соціальні контакти найбільше і забезпечують рівень балансу, відповідно до кореляційної матриці. На другому місці – планування робочого часу. Баланс навантаження (який є шкалою, що показує відсутність балансу) зворотно корелює з іншими показниками балансу «робота – життя», але ця кореляція несуттєва.

Рольова компетентність має окремі кореляційні зв'язки із балансом «робота – життя». Так, рольова гнучкість пов'язана із загальним рівнем балансу «робота життя» ($r = 0.26$, $p < 0.01$), плануванням робочого часу ($r = 0.23$, $p < 0.01$), соціальними контактами на рівні тенденції ($r = 0.15$, $p < 0.05$). Рольова глибина пов'язана лише зі складністю робочих завдань на рівні тенденції ($r = 0.18$, $p < 0.05$).

Зазначимо також, що соціальні контакти зумовлені віком – чим старші респондентки, тим краще в них рівень соціальних контактів на роботі ($r = 0.28$, $p < 0.01$) та краще їм вдається поратися із складністю робочих завдань ($r = 0.26$, $p < 0.01$). А також з освітою: жінки з нижчим рівнем освіти мають гірший рівень соціальних контактів ($r = -0.26$, $p < 0.01$) та (на рівні тенденції) менше здатні впоратися зі складністю робочих завдань ($r = -0.17$, $p < 0.05$). У цілому баланс «робота – життя» корелює з віком: чим старші жінки, тим краще в них виходить збалансувати своє життя і поділити його між різними сферами (сім'я, особисте життя) та роботою ($r = 0.30$, $p < 0.01$).

Висновки та перспективи подальших досліджень. Емпіричне дослідження рольової компетентності показало, що близька 20% жінок мають низький рівень компетентності, а, отже, не здатні

бути ефективними та гнучкими у використанні рольового репертуару, переживанні та рефлексії щодо власних ролей. При цьому більшість жінок мають середній рівень рольової компетентності. Серед компонентів компетентності рольова гнучкість більше пов'язана із загальним показником, ніж рольова глибина. Обидва параметри характеризують різні ознаки рольової компетентності, які можуть бути і протилежними.

Розподіл ролей у сім'ї, на думку жінок, повинен в окремих сферах бути спільним для дружини і чоловіка (організація розваг, роль господаря / господині, сексуального партнера, організацію сімейної субкультури); належати чоловікові (матеріальне забезпечення сім'ї) або дружині (виховання дітей, емоційний клімат), що відповідає стереотипному традиційному розподілу ролей. Баланс між роботою та іншими сферами життя, можливість гармонійно розподіляти свій час у цілому знаходиться на рівні вище середнього, особливо у соціальних контактах. Однак має високий рівень балансу навантаження, який відповідає за можливість розподіляти час між різними сферами життя. Рольова компетентність пов'язана в окремих моментах як із розподілом ролей у сім'ї, так і з балансом «робота – життя», що частково підтверджує висунуту нами гіпотезу.

Отримані в емпіричному дослідженні результати потребують подальшого обґрунтування у взаємозв'язку з іншими гендерно-маркованими сферами життєдіяльності особистості задля уточнення специфіки як рольової компетентності жінок, так і вивчення гендерно-рольових конфліктів, від яких, можливо, потерпають жінки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Алешина Ю.Е. Проблемы усвоения ролей мужчиной и женщиной. *Вопросы психологии*. 1991. № 4. С. 74–82.
2. Андреева Г.М. Психология социального познания. Москва : Аспект-Пресс, 2002.
3. Горбунова В.В. Психология командотворения: ценностно-ролевой подход до формирования та розвитку команд : монографія. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. 380 с.
4. Горностай П.П. Личность и роль: ролевой подход в социальной психологии личности: монографія. Киев : Интерпресс, 2007. 311 с.
5. Лейтц Г. Психодрама: теория и практика. Классическая психодрама Я.Л. Морено. Москва : «Когито-Центр», 2007. 380 с.
6. Москаленко В.В. Психология социального влияния. Київ : «Центр учбової літератури», 2007. 448 с.

7. Титаренко Т.М. Життєвий світ особистості у межах і за межами буденності. Київ : Либідь, 2003. 376 с.
8. Ткалич М.Г. Психологія гендерної взаємодії персоналу організацій : монографія. Київ-Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 315 с.
9. Ткалич М.Г. Гендерна психологія : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2016. 256 с.
10. Чорна Л.Г. Рольова ідентичність: її локалізація серед інших видів ідентичності особистості. *Наукові студії із соціальної та політичної психології*. 2011. Вип. 27. С. 120–129.
11. Шибутани Т. Социальная психология. Ростов на Дону : Феникс. 1998. 544 с.
12. Kimmel M. (2015) *The Gendered Society*. 5th Edition – Oxford University Press. 528 p.
13. Spurlock J. (1995) Multiple roles of women and role strains. *Health Care for Women International*. Vol. 16, Issue 6. P. 501–508. DOI: <http://dx.doi.org/10.1080/07399339509516205>.
14. Sweeting, H., Bhaskar, A., Benzeval, M., Popham, F., Hunt, K. (2014) Changing gender roles and attitudes and their implications for well-being around the new millennium. *Social Psychiatry Psychiatric Epidemiology*. 49(5): 791–809. DOI: 10.1007/s00127-013-0730-y.
15. Yang, X., Wang, X., Zhang, L., Weidman, J. (2017) Gender role conflict, professional role confidence, and intentional persistence in engineering students in China. *Studies in Higher Education*. Vol. 42, Issue 2. P. 248–263. DOI: <http://dx.doi.org/10.1080/03075079.2015.1045476>.

REFERENCES

1. Aleshina Ju.E. (1991) Problemy usvoenija rolej mužhchinoj i zhenshchinoj [Problems of assimilation of roles by men and women]. *Voprosy psihologii*. № 4. S. 74-82. [in Russian].
2. Andreeva G.M. (2002) *Psihologija social'nogo poznanija* [Psychology of social cognition]. – М.: Aspekt-Press [in Russian]
3. Chorna L.G. (2011) Rol'ova identychnist': i'i' lokalizacija sered inshyh vydiv identychnosti osobystosti [Role Identity: Its localization among other types of personal identity]. *Naukovi studii' iz social'noi' ta politychnoi' psihologii'*. Vyp. 27. – S. 120-129. [in Ukrainian]
4. Gorbunova V.V. (2014) *Psihologija komandotvorenija: Cinnisno-rol'ovyj pidhid do formuvannja ta rozvytku komand* [Team psychology: A value-based approach to team formation and development] : monografija. – Zhytomyr : Vyd-vo ZhDU im. I. Franka, – 380 s. [in Ukrainian]
5. Gornostaj, P.P. (2007) *Lichnost' i rol': Rolevoj podhod v social'noj psihologii lichnosti* [Personality and role: role approach in the social psychology of personality]. – К.: «Interpress LTD», – 312 s. [in Russian]
6. Lejtc G. (2007) *Psihodrama: teorija i praktika. Klassicheskaja psihodrama Ja.L. Moreno* [Psychodrama: theory and practice. Classical Psychodrama by Ya.L. Moreno]. – М.: «Kogito-Centr», 380 s. [in Russian]
7. Moskalenko V.V. *Psihologija social'nogo vplivu* [Psychology of social influence]. К.: "Centr uchbovoi literaturi", 2007. 448 s. [in Ukrainian]
8. Tytarenko T.M. (2003) *Zhyttjevyj svit osobystosti u mezhah i za mezhamy budennosti* [The life-world of the individual within and beyond everyday life]. – К.: "Lybid", 376 s. [in Ukrainian]
9. Tkalych M.H. (2015) *Psihologija gendernoi' vzajemodii' personalu organizacij* [Psychology of gender interaction of personnel in organizations] : [monografija]. – Kyi'v-Zaporizhzhja: ZNU, 315 s. [in Ukrainian]
10. Tkalych M.H. (2016) *Genderna psihologija: navchal'nyj posibnyk* [Gender Psychology: tutorial]. – К.: Akademvydav, 256s. [in Ukrainian]
11. Shibutani T. (1998) *Social'naja psihologija* [Social psychology]: Per. s angl. – Rost./D.: Feniks. – 544 s.
12. Kimmel M. (2015) *The Gendered Society*. 5th Edition.– Oxford University Press, – 528 p.
13. Spurlock J. (1995) Multiple roles of women and role strains. *Health Care for Women International* – Vol. 16, Issue 6. – P. 501–508. DOI: <http://dx.doi.org/10.1080/07399339509516205>
14. Sweeting, H., Bhaskar, A., Benzeval, M., Popham, F., Hunt, K. (2014) Changing gender roles and attitudes and their implications for well-being around the new millennium. *Social Psychiatry Psychiatric Epidemiology*. 49(5): 791–809. DOI: 10.1007/s00127-013-0730-y
15. Yang, X., Wang, X., Zhang, L., Weidman, J. (2017) Gender role conflict, professional role confidence, and intentional persistence in engineering students in China. *Studies in Higher Education*. – Vol. 42, Issue 2. – P. 248–263. DOI: <http://dx.doi.org/10.1080/03075079.2015.1045476>